

Τι προβλέπει η νομοθεσία

ν.4491/2017 ΦΕΚ Α' 152/13-10-2017

νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου

Ορισμός: Ταυτότητα φύλου είναι ο εσωτερικός και προσωπικός τρόπος με τον οποίο το πρόσωπο βιώνει το φύλο του, ανεξάρτητα από το φύλο που καταχωρίστηκε κατά τη γέννησή του | **Δικαιώματα με βάση τη ταυτότητα φύλου:** Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αναγνώριση της ταυτότητας φύλου του ως στοιχείου της προσωπικότητάς του.

Προϋποθέσεις: Έχετε δικαίωμα μεταβολής του καταχωρισμένου φύλου και κυρίου ονόματος υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) ώστε να αντιστοιχεί στη βούληση, στην προσωπική αίσθηση του σώματος και στην εξωτερική εικόνα του φύλου, β) είστε άγαμο πρόσωπο, γ) δεν απαιτείται να βεβαιώνετε οποιαδήποτε προηγούμενη ιατρική επέμβαση, εξέταση ή ιατρική αγωγή που σχετίζεται με τη σωματική ή ψυχική υγεία, εάν είστε άνω των 17 ετών, δ) εάν είστε μεταξύ 17 και 18 ετών προαπαιτείται και η συναίνεση των γονέων, ε) εάν είστε μεταξύ 15 και 17 ετών, εφόσον υπάρχει και επιπλέον θετική γνωμάτευση διεπιστημονικής Επιτροπής, στ) εάν το πρόσωπο είναι κάτω των 15 ετών η νομοθεσία δεν δίνει ρητά κανένα διαθέσιμο τρόπο μεταβολής των εγγράφων.

Διαδικασία: Η διαδικασία είναι δικαστική σύμφωνα με το Άρθρο 782 του ΚΠολΔ (εκούσια δικαιοδοσία), με τα εξής χαρακτηριστικά:

- στο Ειρηνοδικείο της περιφέρειας του Ληξιαρχείου που έχει εγγραφεί η ληξιαρχική πράξη γέννησης
- εάν δεν έχετε γεννηθεί στην Ελλάδα δεν μπορείτε να προχωρήσετε στην διόρθωση της ληξιαρχικής καταχώρησης φύλου, εκτός εάν έχετε ήδη πραγματοποιήσει την διόρθωση σε αλλοδαπό Ληξιαρχείο οπότε μπορεί να αιτηθείτε μεταγραφή της αλλοδαπής ληξιαρχικής πράξης στο Ειδικό Ληξιαρχείο του Υπ. Εσωτερικών.

- κατ' εξαίρεση τα Ειρηνοδικεία έχουν δεχτεί ότι αρμόδιο είναι και το δικαστήριο του τόπου κατοικίας του ενδιαφερόμενου προσώπου (βλ. ΜΠρΒερ 63/2007 αδημ., ΜΠρΒερ 180/2006 αδημ., ΜΠρΒερ 64/96 Αρμ. 51,397, ΜΠρΘεο 1323/87 Αρμ 42.467, Β. Βαθρακοκοίλη:"Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας Ερμηνευτική Νομολογιακή Ανάλυση", ερμηνεία άρθρου 782, τόμ. Δ' σέλ. 504).

- κατατίθεται δικόγραφο που συντάσσει ο δικηγόρος σας (μαζί με το Γραμμάτιο του Δικηγορικού Συλλόγου με κόστος 110,36 ευρώ), που καταγράφει το ιστορικό σας με τεκμηρίωση της ασυμφωνίας ανάμεσα στο καταγεγραμμένο φύλο και ταυτότητα φύλου. Η κατάθεση γίνεται στη Γραμματεία του Ειρηνοδικείου, αφού προηγουμένως ο Ειρηνοδίκης υπηρεσίας έχει προσδιορίσει την ημερομηνία δικασίμου επί του δικογράφου και έχει ορίσει προ πόσων ημερών πρέπει να γίνει η επίδοση της αίτησης στον εισαγγελέα.

- ο δικηγόρος συντάσσει παραγγελία επίδοσης προς δικαστικό επιμελητή, ώστε ο επιμελητής να το επιδώσει προς τον αρμόδιο εισαγγελέα και να συντάξει έκθεση επίδοσης. Το κόστος για την επίδοση στην Εισαγγελία είναι τουλάχιστον 43,00 ευρώ, ενώ δεν αποκλείεται να κοστίσει περισσότερο ανάλογα με τα χιλιόμετρα που καλείται να διανύσει ο επιμελητής, καθώς και τον τύπο της επίδοσης που θα διενεργήσει.

- στον φάκελο δικογραφίας που θα κατατεθεί κατά την δικάσιμο περιλαμβάνεται: επικυρωμένο αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης γέννησης, πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης (επειδή η διαδικασία δεν είναι διαθέσιμη σε έγγαμα πρόσωπα), στοιχείο ταυτοποίησης (π.χ. αστυνομική ταυτότητα) από την οποία προκύπτει η ασυμφωνία εμφάνισης και καταχωρισμένου φύλου και η έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή,

- η δίκη γίνεται στο γραφείο του Ειρηνοδίκη και όχι σε ανοικτό ακροατήριο, όπως έχει οριστεί κατά την ημερομηνία κατάθεσης από τον Ειρηνοδίκη υπηρεσίας. Το κόστος είναι 110,36 ευρώ (Γραμμάτιο του Δικηγορικού Συλλόγου για την παράσταση δικηγόρου) συν 97,96 ευρώ (Γραμμάτιο για την κατάθεση του δικογράφου), τουλάχιστον, καθώς ο δικηγόρος έχει δικαίωμα να προσθέσει κι άλλο ποσό στην αμοιβή του, ανάλογα με τις ώρες εργασίας του, τις δαπάνες φακέλου (φωτοτυπίες, μεγαρόσημα κ.τ.λ.) και τις ανάγκες μετάβασης στο δικαστήριο.

- είναι απαραίτητη η αυτοπρόσωπη παρουσία σας (δηλαδή δεν μπορεί να γίνει μόνο με παράσταση δικηγόρου),

- εντός των επόμενων μηνών εκδίδεται η απόφαση, καθαρογράφεται από τον δικηγόρο εάν ο Ειρηνοδίκης δεν έχει συντάξει την απόφαση σε ηλεκτρονικό υπολογιστή και δίνει παραγγελία επίδοσης στον δικαστικό επιμελητή για να επιδοθεί αντίγραφο της απόφασης στον αρμόδιο εισαγγελέα. Ο δικαστικός επιμελητής επιδίδει επικυρωμένο αντίγραφο στον εισαγγελέα πρωτοδικών και συντάσσει έκθεση επίδοσης. Το κόστος γι' αυτή την επίδοση είναι 43,00 ευρώ, τουλάχιστον.

- μετά το πέρας 30 ημερών από την ημερομηνία της δεύτερης επίδοσης ο δικηγόρος υποβάλλει στη Γραμματεία του Ειρηνοδικείου αίτηση για την έκδοση πιστοποιητικού περί μη άσκησης ένδικων μέσων και η Γραμματεία ελέγχει τα βιβλία των ενδίκων μέσων και εάν η Εισαγγελία δεν έχει ασκήσει κάποιο ένδικο μέσο, εκδίδει σχετικό πιστοποιητικό. Το πιστοποιητικό ετοιμάζεται από την Γραμματεία του Ειρηνοδικείου εντός προθεσμίας το πολύ δέκα (10) ημερών. Στην αίτηση επικολλάται μεγαρόσημο 3 ευρώ και σε κάθε αντίγραφο του πιστοποιητικού μεγαρόσημο 2 ευρώ. Θα χρειαστούν συνήθως δύο (2) αντίγραφα, εκτός εάν το άτομο είναι εγγεγραμμένο σε άλλο μητρώο αρρένων, σε άλλο ληξιαρχείο και σε άλλο δημοτολόγιο, οπότε θα χρειαστούν τουλάχιστον τρία (3) αντίγραφα.

- στη συνέχεια προσκομίζεται στο ληξιαρχείο: α) επικυρωμένο αντίγραφο της δικαστικής απόφασης, β) αντίγραφο της δεύτερης έκθεσης επίδοσης του δικαστικού επιμελητή προς την εισαγγελία, και, γ) επικυρωμένο αντίγραφο του πιστοποιητικού περί μη άσκησης ενδίκου μέσου και υποβάλλεται αίτημα μεταβολής της ληξιαρχικής πράξης γέννησης. Αυθημερόν ο ληξιαρχος υποχρεούται να συντάξει την μεταβολή στον τόμο του ληξιαρχείου στον οποίο βρίσκεται η αρχική ληξιαρχική πράξη γέννησης και εκδίδει το σχετικό απόσπασμα, αντίγραφο του οποίου δίνει στο πρόσωπο ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του.

- επόμενο στάδιο είναι η δημοτολογική διόρθωση όπου το πρόσωπο ή ο νόμιμος εκπρόσωπός του προσκομίζει αντίγραφα από τα παραπάνω έγγραφα με σκοπό την δημοτολογική μεταβολή, καθώς και την διαγραφή από ή την εγγραφή στο μητρώο αρρένων. Το αίτημα διαβιβάζεται από τον Δήμο προς την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Κανονικά το αίτημα πρέπει να συνοδεύεται και από φωτογραφία ταυτότητας του προσώπου, σύμφωνα με την σχετική κανονιστική πράξη, διότι θα πρέπει να συνταχθεί κι ένα πιστοποιητικό ταυτοπροσωπίας, ιδίως στις περιπτώσεις που το πρόσωπο είναι καταχωρισμένο ως δημότης σε άλλο δημοτολόγιο και σε άλλο μητρώο αρρένων από τον δήμο που έχει γεννηθεί. Η απόφαση δεν λαμβάνεται από τον Δήμο, αλλά από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Όταν η Αποκεντρωμένη Διοίκηση λάβει την απόφαση διαγραφής ή εγγραφής στους στρατολογικούς καταλόγους επιστρέφει υπηρεσιακά τον φάκελο στον Δήμο του δημοτολογίου του προσώπου, οπότε συντελείται και η δημοτολογική διόρθωση, η διόρθωση στο μητρώο αρρένων και στους εκλογικούς καταλόγους.

- τελευταίο στάδιο είναι η αλλαγή της αστυνομικής ταυτότητας, όπου υποβάλλεται η παλιά ταυτότητα για την έκδοση νέας αστυνομικής ταυτότητας στο Τμήμα Ασφάλειας του τόπου κατοικίας του προσώπου, προσκομίζοντας όλα τα δικαιολογητικά που χρειάζονται για την έκδοση νέας ταυτότητας μαζί με έναν μάρτυρα. Για λόγους αποφυγής καθυστερήσεων, καλό είναι να υπάρχει κι ένα αντίγραφο της νέας ληξιαρχικής πράξης και της δικαστικής απόφασης. - αφού αλλάξει και η ταυτότητα μπορείτε πλέον να αλλάξετε όλες τις σχετιζόμενες με αυτήν καταχωρίσεις, έγγραφα ή συμβόλαια (εφορία, ΕΦΚΑ, τράπεζες, ΔΕΚΟ, ιδιωτικά συμβόλαια, κλπ). Πρέπει όμως να υποβληθεί ειδικό αίτημα σε κάθε μία από αυτές τις υπηρεσίες για την μεταβολή των στοιχείων. Η μεταβολή δεν γίνεται αυτεπαγγέλτως.

Συμπερασματικά: α) Τα έγγραφα που χρειάζεστε είναι: αντίγραφο ληξιαρχικής πράξης γέννησης και πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης,

β) το κόστος όλης της διαδικασίας (χωρίς την αμοιβή του δικηγόρου), είναι τουλάχιστον: 409,68 ευρώ.

Σημείωση: Έχετε δικαίωμα μία ακόμη φορά μεταβολής των εγγράφων σας με την ίδια διαδικασία και τις ίδιες προϋποθέσεις, εφόσον το θελήσετε.

Στρατολογία: α) οι τρανς γυναίκες διαγράφονται οριστικά από τους καταλόγους, και, β) οι τρανς άντρες τυπικά έχουν την υποχρέωση της κληρωτής στρατεύσης, ωστόσο εφόσον το θελήσουν μπορούν να υπαχθούν στις διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 11/ΦΕΚ Α 17/27.01.2014, ώστε να απαλλαγθούν της υποχρέωσης.

Συνέπειες της μεταβολής του καταχωρισμένου φύλου: Η μεταβολή της καταχώρισης του φύλου και του μικρού ονόματος: α) ισχύει έναντι όλων, β) δικαιώματα & υποχρεώσεις δεν μεταβάλλονται, γ) διατηρούνται οι ίδιοι αριθμοί ΑΦΜ και ΑΜΚΑ, γ) αν το πρόσωπο που διόρθωσε το καταχωρισμένο φύλο του έχει παιδιά, είτε γεννημένα σε γάμο, είτε γεννημένα σε σύμφωνο, είτε γεννημένα χωρίς γάμο των γονέων τους, είτε υιοθετημένα, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις από τη γονική μέριμνα δεν επηρεάζονται, δ) στη ληξιαρχική πράξη γέννησης των παιδιών δεν επέρχεται μεταβολή λόγω της διόρθωσης του καταχωρισμένου φύλου του γονέα.

Συμβουλές | Σωστή εφαρμογή του νόμου | Συμπερίληψη:

- Εάν παρατηρήσετε ότι σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, είτε αυτή δεν τηρείται σύμφωνα με το γράμμα και το πνεύμα του νόμου, είτε παραβιάζεται η μυστικότητα της διαδικασίας, είτε παραβιάζεται η ιδιωτική και οικογενειακή σας ζωή ή άλλα θεμελιώδη δικαιώματά σας, επικοινωνήστε μαζί μας.

- Εάν ανήκετε σε κάποια από τις επόμενες κατηγορίες: α) είστε έγγαμο πρόσωπο, β) έχετε τέκνα και επιθυμείτε να μεταβληθεί η καταχώριση του φύλου και του ονόματός σας στη ληξιαρχική πράξη γέννησής τους, γ) έχετε τέκνο κάτω των 15 ετών που επιθυμείτε την μεταβολή του καταχωρισμένου φύλου του, δ) είστε μη δυαδικό ή ίντερσεξ πρόσωπο και επιθυμείτε να μεταβληθεί η καταχώριση φύλου σας σε κενή ή τρίτη.

- Τέλος, εάν έχετε αποδεδειγμένη οικονομική αδυναμία να ανταποκριθείτε στη δικαστική διαδικασία μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας.

ΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΦΥΛΟΥ

**Τι χρειάζεστε για τη μεταβολή των
εγγράφων σας | Προϋποθέσεις |
Διαδικασία | Συμβουλές**

Σ.Υ.Δ.

Συγγρού 29, 1^{ος} όροφος, ΤΚ 11743, Αθήνα.

Ώρες γραφείου: Δευτέρα έως Παρασκευή,

Ώρες: 09:00-14.00 & 17:00-20.00.

Τηλ. 210.92.10.697

<http://www.transgender-association.gr>

και: <http://www.tgender.gr>

transgender.support.association@gmail.com

και: contact@tgender.gr